

RAS 2013

RAS - Rasspecifik avelsstrategi

Coton De Tuléar Club Sverige

Reviderad upplaga 2013-12-31

Historik

Coton de Tuléar anlände till Europa på 1900-talet och med den följde en sägen om rasens uppkomst. Den berättar att ett skepp förläste utanför Madagaskars kust. De enda som överlevde var ett litet antal små vita hundar som simmade i land och slog sig ner där.

En annan förklaring skulle vara att rasen består av en blandning av flera raser bl.a. Bichon, parad med Papillons, som gav den fläckiga huden och Bedlingtonterrier som skulle ha bidragit till Coton de Tuléars rygglinje.

Sägnen berättar att hundarna kom att användas som vakt och vallhundar. Befolkningen vallade boskapen till floden där Cotonens egenskap att hoppa rakt upp i luften och sedan snurra ett helt varv utnyttjades. Hundarna användes på detta sätt till att locka upp krokodilerna på land. Krokodilerna förföljde de hoppande vita bollarna, boskapen kunde dricka ifred och sedan drivas över floden. I början levde Cotonerna som vildhundar men tämjdes sedan av befolkningen. De var avsedda för "högt uppsatta personer" som också var de som födde upp rasen.

Det vi säkert vet, är att rasens hemland är Madagaskar, att den kom till Europa, Frankrike, där den fick sitt officiella erkännande 1970. Idag är rasen spridd över i stort sett hela världen. Först år 1966 var det en liten grupp personer som ansökte hos FCI för att få rasen erkänd och 1971 publicerades den första rasstandarden för Coton de Tuléar. Hundarna placerades i gruppen Sällskapshundar. Den första Coton de Tuléar som fick en officiell stamtavla var U'Rick en svart och vit hanhund. Detta skedde den 12 april 1972.

Det blev sedan ett uppehåll på tolv år för registreringar av Coton de Tuléar p.g.a. problem med hundklubben på Madagaskar. Först 1984 togs registreringen upp igen. År 1986 granskades och modifierades den första rasstandarden för att införas under FCI. Madagaskar var det land som skulle stå för "skötseln" av standarden. 1995 skrevs standarden om igen och den 25 november 1999 publicerades den senaste officiella FCI-standard för Coton de Tuléar. Året därpå översattes den till engelska. Det är endast den senaste standarden som används idag.

I Sverige importerades den första Cotonen 1991 från Nederländerna. Antalet hundar har stadigt vuxit och 2004 fanns det 2091 (två tusen nittio en) hundar registrerade i Sverige. Trots att de svenska uppfödarna importerat hundar från olika länder i Europa kan man se att de långt tillbaka ofta härstammar från samma hundar d.v.s. de som importerades till Frankrike från Madagaskar.

År 1996 fick rasen Coton de Tuléar möjlighet att erhålla certifikat vid utställningar i Sverige. I Sverige hör Coton de Tuléar till grupp 9, Sällskapshundar. Det är också det som den används till i första hand men eftersom det är en smidig, aktiv och intelligent hund som är duktig på att hoppa har rasen börjat dyka upp på Agilitybanan. Det har också blivit vanligare att Cotonägare tävlar med sina hundar i lydnad, rallylydnad, blodspår mm. Några hundar har genomgått karaktärsprov såsom MH (Mentalbeskrivning Hund) och BPH (Beteende och Personlighetsbeskrivning Hund).

Vad innebär RAS?

Svenska Kennel Klubbens (SKK) högsta beslutande organ, Kennelfullmäktige, beslutade 2001 att det för varje hundras ska finnas s.k. Rasspecifik avelsstrategi (RAS). Uppdraget att utforma strategin lades på special/rasklubbarna. Till år 2004 skulle de flesta klubbar vara klara med sitt arbete. En rasspecifik avelsstrategi är en handlingsplan för avel inom en viss ras. Handlingsplanen bör vara uppbyggd i perspektiven, då- nu- framtid. RAS bör beskriva rasens historiska bakgrund, utveckling samt nuläget men även innehålla slutsatser, prioriteringar och mål för framtiden. De övergripande målen för all hundavel finns i stadgarna, i RAS ska målen för rasens utformas på ett konkret sätt, både kort- och långsiktiga mål ska formuleras.

Underlaget till detta rasdokument har utarbetats genom Coton de Tuléar Clubs avelskommitté på uppdrag av styrelsen. Coton klubben hade när revidering av RAS påbörjades en avelsansvarig som i samarbete med avelsrådet fick huvudansvaret för arbetet. Fakta och formuleringar har efter diskussion lett fram till ett gemensamt förslag för det fortsatta avelsarbetet.

Nulägesbeskrivning

Rasklubben

Coton de Tuléar Club, Sverige, bildades 1994. Den består år 2012 av 292 medlemmar. Antalet hundar har de senaste åren uppskattats ligga relativt oförändrat. Vi har under det senaste året sett en minskning av antalet registrerade hundar. Mellan åren 1991-2001 registrerades 850 Cotoner, mellan åren 2002-2012 har det registrerats 2010 Cotoner. Då det är svårt att fastställa hur många hundar som idag finns i livet uppskattas rasen omfatta ungefär 2000 hundar.

Avelspolicy för Coton de Tuléar

- Syftar till att bibehålla friskheten i rasen samt att belysa vikten av avel mot den av rasstandarden fastställda utseende och typ.
- Gäller alla uppfödare och hanhundsägare (som lånar ut sin/sina hanar till avel), även de som inte är medlemmar i klubben.
- Uppfödare och hanhundsägare inom Coton de Tuléar följer de lagar och förordningar som rör avelsarbete.

Uppfödare och hanhundsägare inom Coton de Tuléar:

- samarbetar aktivt för rasens bästa
- medverkar aktivt till att fakta kring rasen kan insamlas via enkäter och hälsoundersökningar.
- Uppmuntrar aktivt valpköpare att delta i enkäter och hälsoundersökningar.
- medverkar aktivt till att bevara rasens genetiska mångfald till eftervärlden.
- medverkar aktivt till att motverka inavel och dess effekter på hundens välbefinnande.
- använder ej för unga individer i avel.
- använder till avel endast mentalt, funktionellt och exteriört rastypiska hundar.
- undviker extremavel.

Grundförutsättning för att nå målen är ett gott samarbete, där uppfödare, hanhundsägare och valpköpare visar varandra respekt och välvilja. Det är betydelsefullt att skapa en öppenhet som gör det naturligt att utbyta erfarenheter för att nå de uppsatta målen. Vi lär av varandra!

Coton de Tuléar Club vill på följande sätt främja rasens utveckling

Rasklubbens ansvar är att förvalta och utveckla rasen. Eftersträva friska, sunda och rastypiska Coton de Tuléar.

Rasens utveckling grundas på uppfödarnas val av avelsdjur. Genetisk variation är en förutsättning för rasens möjlighet till fortlevnad. Målen för aveln ska därför vara målinriktad, långsiktig och hållbar.

Genom kontinuerligt inhämtande av information om rasens hälsostatus, exteriöra utveckling och mentala status (BPH) hoppas vi kunna följa upp och föra rasens utveckling framåt i Sverige. Då det är få individer som genomför BPH idag, bör vi inhämta information om rasens mentalitet från utställningskritiker.

Med information till uppfödare, avelshundsägare och medlemmar vill vi öka kunskaperna och förståelsen för avelsarbetet inom rasen.

Strategi att följa upp hundarnars hälsa och mentalitet

Strategier och mål bygger på fakta från enkäter, försäkringsstatistik och medlemsmöten.

Svarsfrekvensen från enkäten i förhållande till antalet hundar är lågt, en ny strategi behövs för att få uppfödare och vanliga hundägare att svara på kommande enkäter. Då vi i framtiden antagligen inte kan erhålla statistik från försäkringsbolagen, är det

av största vikt att uppfödarna samarbetar kring arbetet om RAS för att vi ska kunna behålla vår ras så frisk och sund som möjligt. Ett instrument som vi inte använt tidigare kan vara att gå igenom utställningskritiker, för att ha åtminstone ha något konkret för att följa upp defekter hos vår ras.

Vid den senaste utvärderingen fastslog man även vikten av patellaundersökningar och ögonlysning, då patella och ögonsjukdomar finns i rasen. Vårt förslag blir att följa tidigare rekommendationer avseende ögonlysning, ej längre än 18 månader innan parning, och patellaundersökning, tidigast vid 1 års ålder, samt att följa upp de undersökningar som görs och presentera dem i klubbtidningen.

Även om rekommendationen kvarstår om patellaundersökning och ögonlysning, ska annonsering av valpkullar på Coton De Tuléars Clubs hemsida och valpförmedling av klubben tillåtas även för valpar där föräldradjuren inte följer rekommendationerna. Vi har i dag mycket låga födelsetal, och klubben bör främja fler Cotonägare att para sina Cotoner. Så länge vår huvudorganisation inte har några krav på hälsoundersökningar vid annonsering av valpar, bör inte rasklubben heller ha det.

Mål:

Ovan upptagna sjukdomar som finns i rasen och är genetiska, bör också presenteras med jämna mellanrum i klubbtidningen och på hemsidan. Vad beträffar mentaliteten på vår ras bör rekommendationer för hantering och träning publiceras i tidning och på hemsida, så valpköparna kan komma till rätta med sin hund, om de upplever problem med den. Skötselråd och råd om pälsvård ska publiceras med jämna mellanrum.

Faktaunderlag för RAS-arbetet**Enkät:**

Vi utformade och skickade ut en enkät med klubbtidning nummer 2 2012 till klubbens medlemmar. Insamling av enkäter och sammanställning av denna genomfördes under hösten 2012. Arbetet med nya RAS påbörjades, och under senare delen av 2012 och början av 2013 har arbetet fortskridit i samarbete med klubbens avelskommitté och styrelse.

Av 220 enkäter som skickades ut till medlemmar så fick vi 121 enkätsvar tillbaka. Styrelsen har annonserat om enkäten på hemsidan samt lagt ut enkäten där och uppmanat uppfödare att vidarebefordra den till valpköpare. Vi kan inte se om de svar vi fick kom från vanliga hundägare eller om de kom från uppfödare. Vi kan heller inte se om det var en och samma ägare till flera av hundarna. Vi har dock anledning att anta det, då ett flertal av enkäterna lämnades i samma kuvert. Resultaten är redovisade från 48 hanhundar 39,7% och 73 tikar 60,3%. Majoriteten av hundarna i denna undersökning var födda 2010 (medelvärde = 2006) med en spridning från 1995 till 2011. Vi har endast statistik från Sveland och

If att redovisa från våra försäkringsbolag. Det vi idag och i framtiden måste använda för att redovisa rasens sjukdomar är resultat från enkäter samt hälsoundersökningar från SKK:s Avelsdata.

Försäkringsstatistik:

Kontakt togs med ett antal försäkringsbolag, Agria, Folksam, Dina Försäkringar, If, och Sveland. Vi fick endast försäkringsstatistik från Sveland och If för åren 2008-2011. Övriga försäkringsbolag lämnar inte längre ut någon statistik.

Bristen på dokumentation över rasens sjukdomar gör det ännu viktigare att uppfödare och vanliga hundägare svarar på enkäten i framtiden. En strategi för detta bör därför utformas. Vi har också blivit uppmärksammade av Rasresursen i SDHK att vi kan ta del av utställningskritiker fr.o.m. i år för att på så sätt kunna följa exteriöra detaljer/egenskaper och mentalitet hos rasen. Utställningskritiker kommer att vara ett av få instrument som finns tillgängligt för att följa rasens utveckling över tiden.

Medlemsmöten:

Coton de Tuleár Club har under arbetet med RAS-dokumentet hållit tre medlemsmöten för att förankra och delge medlemmarna information om arbetets fortskridande, samt för att inhämta medlemmarnas synpunkter.

Det första var i Vallentuna i maj 2012, mötet hölls i samband med Årsmötet 2012 där RAS-frågor diskuterades. Medlemmarna och uppfödarna har tagit del av förslaget till "nya" RAS i samband med medlemsmötet i mars månad 2013 i Kista i samband med årsmötet. De uppmanades att läsa och ge sina synpunkter på avelsrådets förslag till framtida RAS. Det tredje medlemsmötet angående RAS hölls i Stockholm på Solvalla Travbana den 31 augusti 2013 i samband med Minigruppens utställning, som arrangerades av Coton De Tuléar Club. Till detta möte var även vår Rasresurs från SDHK inbjuden, husdjursagronom Irene Berglund.

När arbetet hade blivit godkänt av avelskommitté, styrelse, SDHK samt SKK kommer det att publiceras i klubbtidningen Coton-skvallret. Tidigare RAS, presenterades i Coton-skvallret nummer 2 2005. Tidigare RAS finns även publicerad på klubbens hemsida.

Klubbens avelsansvariga följer upp hälsostandarden genom att regelbundet skicka ut enkäter till hundägarna. För att öka svarsfrekvensen publiceras resultaten i klubbtidningen. Samtidigt informeras om enkäternas betydelse för statistiskt säkrare underlag.

Det tidigare avelsrådet poängterade vikten av deltagande i hälsoenkät – det var dåligt deltagande vid förra enkäten och relativt lågt deltagande och engagemang vid enkät 2012 men vi kunde ändå notera en högre svarsfrekvens än tidigare. Avelskommittén måste upplysa alla Cotonägare/medlemmar vikten av att man deltar och svarar på de enkäter som skickas ut, då det kommer inte finnas något annat sätt att få information om rasens hälsostatus i framtiden.

Strategi till 2018:

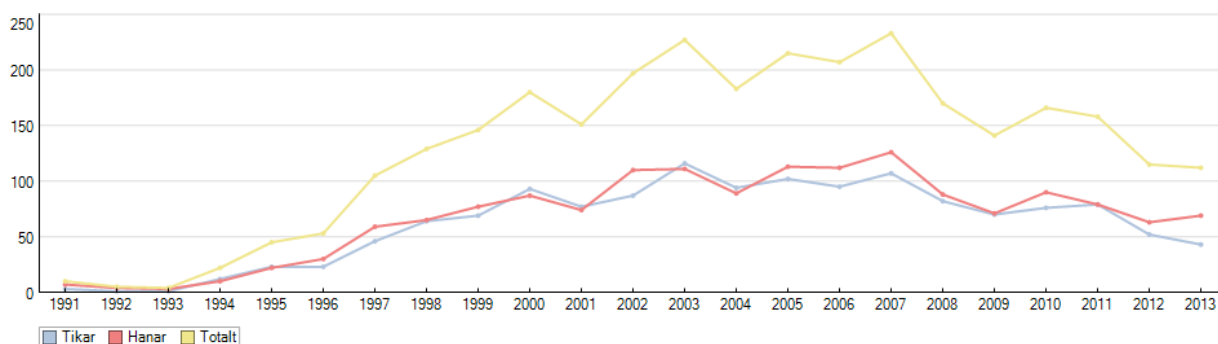
- Regelbunden uppföljning i SKK:s Avelsdata. Årlig redovisning i klubbtidning.
- Enkät vid behov för att om möjligt kunna säkerställa eller dementera påstådda eller upptäckta hälsoproblem i rasen. Enkät med allmänna frågor om hälsostatus vart 5:e år baserat på resultat av tidigare enkät samt redovisad hälsostatus i Avelsdata.
- Uppfödare som länkar sin hemsida från klubbens hemsida ska förbinda sig att svara på enkäter och även uppmuntra sina valpköpare att det.
- Webbaserad enkät med riktade frågeställningar mot specifika problemområden. Förlossningsproblematik, Legg Perthes, diskbråck, bettfel, hjärtfel, mentalitet är de problemområden som i dagsläget är mer uttalade än andra.
- Avelskommittén kan utifrån utställningskritiker utvärdera mentalitet och exteriöra avvikelser från rasstandarden.

Mål:

Fortsätta arbete med att regelbundet följa upp rasens mentalitet och hälsostatus.

Populations- och Avelsstruktur

Registreringsuppgifter åren 1991 – 2013

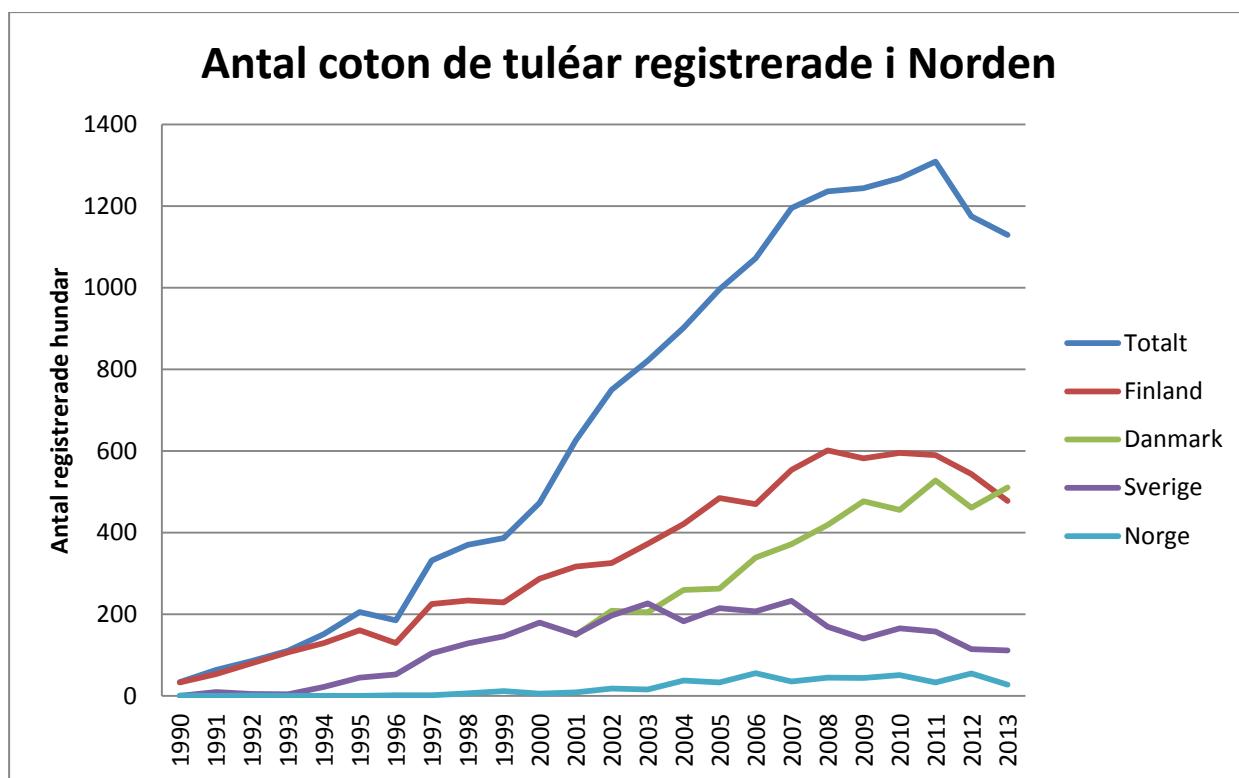

Antal registrerade och importer 2006 - 2013

År	Registre- ringar	Kullar	Genomsnittlig kullstorlek	Tikar (importer)	Hanar (importer)	Avels- hanar	Avels- tikar	Upp- Födare
2006	207	62	3,4	95(2)	112(4)	32	57	27
2007	233	63	3,5	107(3)	126(3)	37	46	31
2008	170	47	3,6	82(1)	81(1)	22	53	23
2009	141	42	3,5	70(3)	71(3)	29	38	26
2010	166	42	3,5	76(5)	90(2)	27	40	29
2011	158	38	3,6	79(3)	79(2)	30	37	30
2012	115	33	3,3	52(6)	63(2)	24	32	22
2013	112	36	3,4	43(1)	69(1)	27	33	22

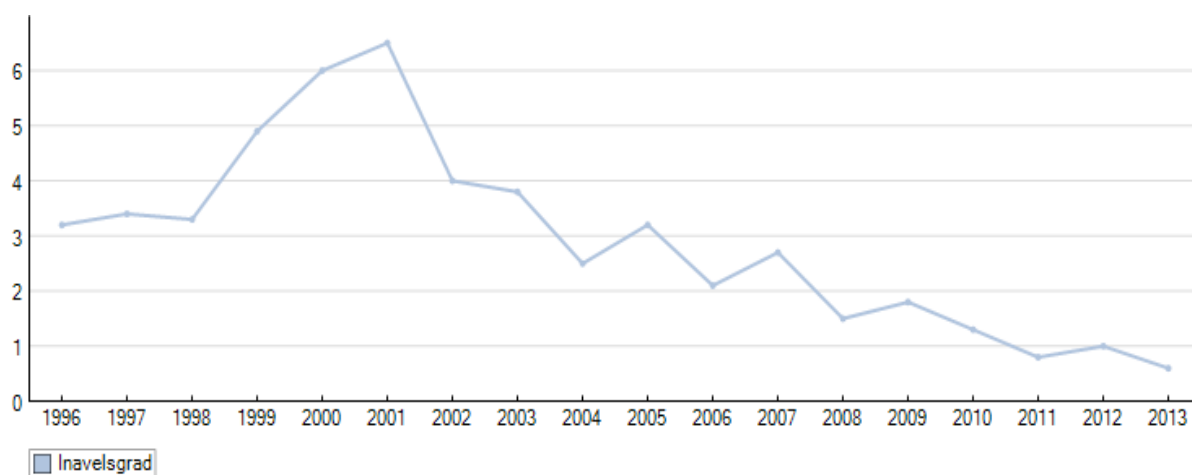
* Uppfödare – den som tar en kull valpar på sin tik och har ett registrerat kennelnamn

Trenden är att antalet kullar per år sjunker. I och med det blir rasen sårbar genetiskt sett. Varje parning ger stort inflytande på populationen. Betraktar man populationen i Norden ser läget ljusare ut med ca 1200 registrerade per år.

Från Danmark finns data från 2001 och framåt

Inavelsgrad 1996 – 2013 (Hastigheten i inavelsgradens ökning över 5 generationer)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Inavelsgrad %	2,1	2,7	1,5	1,8	1,3	0,8	1,0	0,6

Inavelstrend

Av följande tabell ser vi att inavelsgraden har sjunkit till en tillfredsställande nivå. Att vi får en ökning av inavelstrendens hastighet år 2012, beror på att eftersom vi har så få kullar, får enskilda kullar med hög inavelsgrad stor betydelse. Vi kan ändå dock se att vårt arbete med att hålla ökningen av inavelstrendens hastighet på en låg nivå har gett resultat. Observera att för importerade hundar har stamtavlan endast tre generationer vilket ger en underskattning av ökningen.

Kullar födda 1991 - 2013

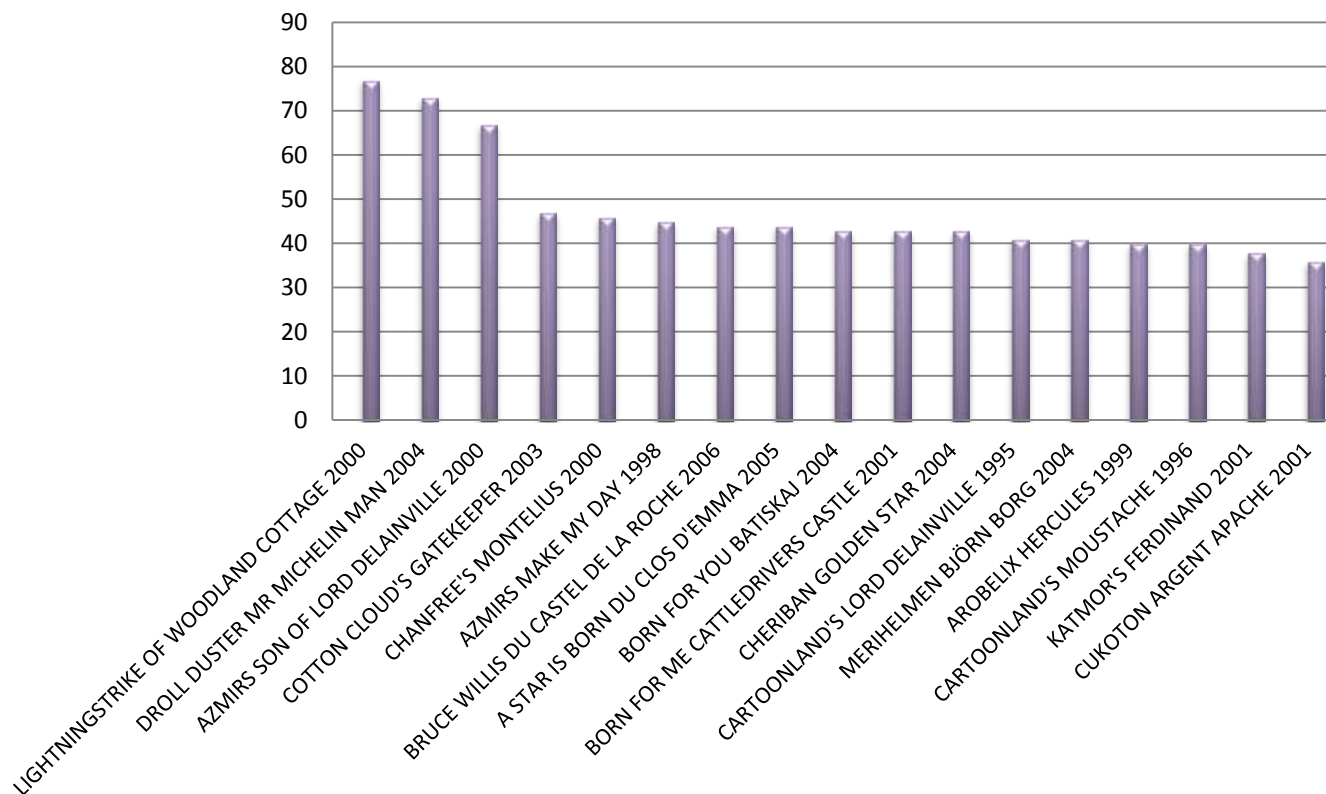
Fördelningar i %	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000			
Upp t.o.m. 6,25%	2	1	1	4	8	14	18	30	28	25			
6,26% - 12,49%	0	0	0	0	1	2	5	3	6	20			
12,50% - 24,99%	0	0	1	0	0	0	3	3	8	5			
25% -	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1			
Totala antalet kullar =	2	1	2	4	9	16	26	37	43	51			
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
21	50	49	54	48	55	52	42	38	41	38	30	36	
18	7	8	5	6	6	9	3	3	1	0	2	0	
4	3	3	1	2	1	2	2	0	0	0	0	0	
2	0	1	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	
=	45	60	61	60	58	62	63	47	42	42	38	30	36

Användning av hanhundar

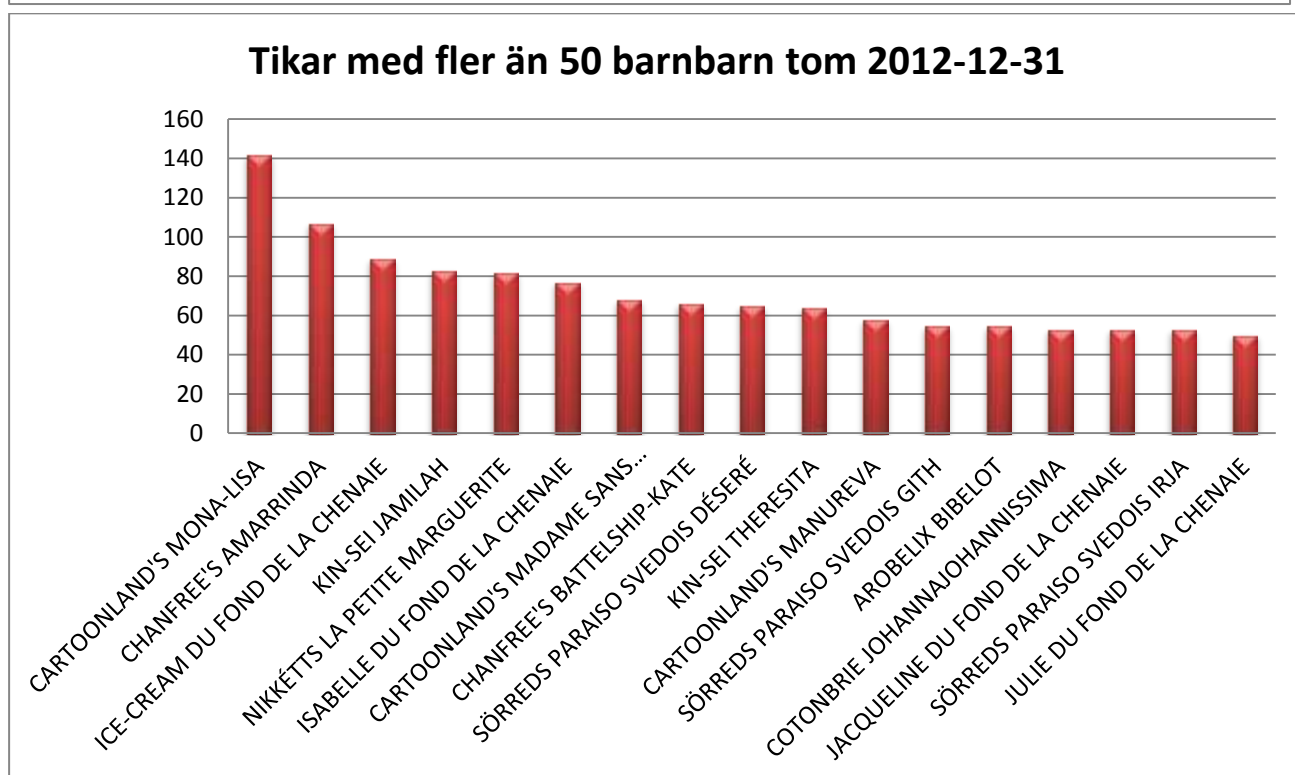
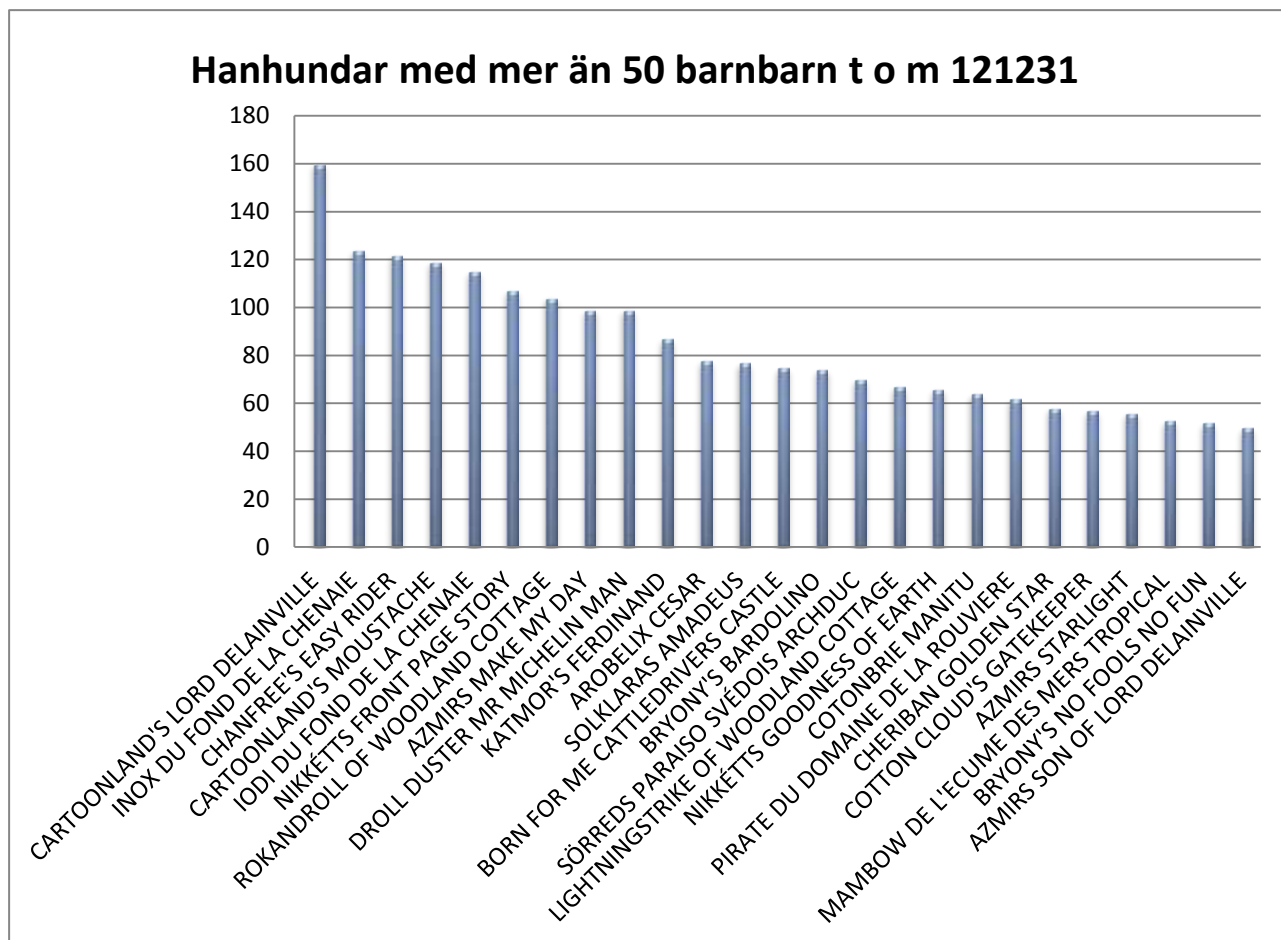
Enligt SKK:s avelsrekommendation ska ingen hanhund ha fler valpar än 25 % av siffran för ett års registrering inom rasen. Detta för att undvika matadoravel, dvs. att en hund får för stor dominans och den genetiska variationen minskas för hela rasen. Under åren 2009-2013 registrerades i genomsnitt 138 valpar. 25 % av 138 valpar är 35 valpar. Det finns ingen tik i Sverige idag med mer än 29 avkommor.

Hanhundar med mer än 36 avkommor

Barnbarnskurvor – Hanar och tikar med mer än 50 barnbarn

Som ett riktmärke kan en övre gräns för antalet barnbarn vara dubbla antalet valpar som en individ tillåts producera. I det här fallet 70 st, dvs 2 x 35 valpar. Vi har uppmärksammat att flera hanar och tikar har många barnbarn, vilket begränsar den genetiska variationen och deras inflytande får stor betydelse för populationen. Importer samt ett arbete för genetisk variation kommer att vara viktigt i framtiden

Hundar använda i avel mellan 2006 – 2013, ålder första valpkull

Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda 2013 (totalt 32 st).							
	7-12 mån	13-18 mån	19-24 mån	2-3 år	4-6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	4	11	2	0	17
Fader	0	2	0	7	1	2	12
Totalt	0	2	4	18	3	2	
Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda 2012 (totalt 33 st).							
	7-12 mån	13-18 mån	19-24 mån	2-3 år	4-6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	1	12	3	0	16
Fader	0	2	2	3	2	0	9
Totalt	0	2	3	15	5	0	
Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda 2011 (totalt 32 st).							
	7-12 mån	13-18 mån	19-24 mån	2-3 år	4-6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	3	11	1	0	15
Fader	1	2	1	4	2	1	11
Totalt	1	2	4	15	3	1	
Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda 2010 (totalt 32 st).							
	7-12 mån	13-18 mån	19-24 mån	2-3 år	4-6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	1	14	3	1	19
Fader	0	2	0	4	3	0	9
Totalt	0	2	1	18	6	1	
Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda 2009 (totalt 32 st).							
	7-12 mån	13-18 mån	19-24 mån	2-3 år	4-6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	2	14	1	0	17
Fader	0	2	2	6	2	0	12
Totalt	0	2	4	20	3	0	
Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda 2008 (totalt 47 st).							
	7-12 mån	13-18 mån	19-24 mån	2-3 år	4-6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	0	13	1	0	14
Fader	0	2	1	0	4	0	7
Totalt	0	2	1	13	5	0	

Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda 2007 (totalt 63 st).							
	7-12 mån	13-18 mån	19-24 mån	2-3 år	4-6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	6	16	2	0	24
Fader	0	3	4	3	0	2	12
Totalt	0	3	10	19	2	2	
Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda 2006 (totalt 62 st).							
	7-12 mån	13-18 mån	19-24 mån	2-3 år	4-6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	2	5	18	0	0	25
Fader	0	5	3	2	4	0	14
Totalt	0	7	8	20	4	0	

Det är förbjudet enligt svensk lagstiftning och SKK:s grundregler att para tikar yngre än 18 månader. Djuren ska vara fysiskt och psykiskt mogna innan de paras.

Inavel

Strategi inavelskoefficient

SKK rekommenderar en genomsnittlig inavelskoefficient av maximalt 2,5 % på kullar födda under ett år.

Minska inavelskoefficienten genom att upplysa och påverka uppfödare till att använda fler individer.

Utvärdering och analys av avelsstrukturen görs varje år och publiceras i klubbtidning och på hemsida.

Inavelskoefficienten har minskat till uppsatt mål, även till något lägre.

Mål:

Att hålla inavelshastigheten på en fortsatt låg nivå, max 2,5 % över en 5 generationsperiod.

Strategi till 2018:

Fortsatt observanta på inavelsgraden så att koefficienten för populationen ej stiger över det rekommenderade 2,5%. Årlig uppföljning av avelsrådet.

Strategi importerade hundar

- Att använda importerade hundar, men sparsamt tills utvärdering av valpar kunnat ske.
- Följa rasstandarderna och bevara rasens särskilda egenskaper. En av rasens egenskaper är att vara "glad, stabil och mycket sällskaplig mot människor och andra hundar". Att bevara pälsens speciella egenskaper är viktigt. I den rasstandard som fanns före år 2000 kunde man läsa att pälsen skulle vara 8-10 cm lång. Idag kan man se att hundarna har mycket längre och rikligare med päls. Helhetsintrycket ska vara en liten sällskapshund. I tidigare uppföljning av RAS lade man stor vikt vid pälsen, men de hundar som ska användas i avel, bör följa rasstandarderna i sin helhet.
- Hundarna ska vara ögonlysta med resultat ej äldre än 18 månader och patellaundersökta. Importerade hundar ska genomgå likadana hälsoundersökningar och mentaltester som de som är födda i Sverige. Någon särskild strategi behöver inte finnas för importerade hundar. Alla valpar ska utvärderas vare sig föräldradjuret är födda i Sverige eller utomlands.
- Uppfödare som säljer hanhundar, bör följa upp deras utveckling, för att se om de eventuellt kan bli värdefulla som avelshundar.

Mål:

- Använda endast hundar som är mentalt, exteriört och funktionellt rastypiska.
- Upplysa om vikten att inte använda unga hanhundar för mycket, innan de har några utvärderade avkommor.
- Avelsansvariga i klubben upplyser uppfödarna om vikten att endast avla på djur som motsvarar rasbeskrivningens mentalitet.
- Genom att få färdigt ett raskompendium till nästa domarkonferens, där vi också deltar med hundar som motsvarar rasstandarderna kan vi uppmärksamma domarna på de egenskaper som är viktiga att bevara.
- Synliggöra hanhundar som inte lever hos uppfödare, men som kan vara bra avelshundar.

HÄLSA

Ögonsjukdomar

Med tanke på att det finns individer i rasen med konstaterad PRA är det viktigt att fortsätta arbetet för att få fler att ögonlysa sina hundar regelbundet. Idag säger många att det ändå inte upptäcks förrän hundarna är äldre men det kan mycket väl bero på att de hundar som fått diagnosen PRA inte blivit ögonlysta vid yngre ålder. Finland antog år 2002 avelsprogram för Coton de Tuléar och därmed kan de offentliggöra hundar med konstaterad PRA. I juli 2004 införde Tyskland krav på ögonlysning för att få registrera valpar. På mycket kort tid konstaterades PRA hos en hund och katarakt hos fyra hundar.

Resultat ögon 2006-2013

ÅR	ANT	UA	PPM	Colo bom	K, TOT	K, ÖP	K, ÖP, LINDRIG	K, ICKE	K, FRÄMRE	K, PARTIELL CORTEX	K, PARTIELL FRÄMRE	K, PARTIELL CORTEX	K, PARTIELL CORTEX FRÄMRE	RETINO- PATI	ÖGA UPP- FÖLJ- NING
							UTBREDN	ÄRFT- LIG	Y-SÖMS	FRÄMRE	Y-SÖM	PUNKTF	LINDRIG, ÄRFTL KAN F.N.		
										LINDRIG	LINDRIG	LINDRIG	ÄRFTL KAN F.N.		
										EJ ÄRFTLIG	ÄRFTLIG	EJ ÄRFTLIG	EJ BESTÄMMAS		
2006	48	41	1	1	1	2	2							1	
2007	45	42		1	1		1								
2008	49	47				1	1								
2009	50	47					1	1							1
2010	57	52				2	1	1						1	
2011	36	33			1	1		1							
2011	17	15										1	1		
2012	51	49							1	1					
2013	39	36							1	1	1				
S:A	392	362	1	2	1	3	5	6	3	2	2	2	1	2	1

Första resultatet registrerades 2002-01-31.

524 undersökta hundar/11 år=47,6 hundar/år.

33 hundar har en anmärkning. $33/524=6,3\%$ av antalet undersökta hundar har en anmärkning.

Under åren 2006-2013 är 392 hundar undersökta, 49 hundar/år. Under åren 2006 – 2013 har 29 hundar någon form av diagnos på ögonen. Om man räknar bort de diagnoser som inte är ärftliga, är antalet 23 st, 5,9% av antalet undersökta Cotoner.

Strategi till 2018:

- Att alla avelsdjur ögonlyses innan parning.
- Individ som konstateras vara behäftad med ärftlig katarakt eller ögonsjukdom skall inte användas i avel.
- Avelsdjur bör ögonlysas upp till 8 års ålder.
- Avelskommittén föreslår att vi fortsätter med ögonlysning som tidigare, dvs individerna ska vara ögonlysta och ha ett intyg som ej är äldre än 1½ år.
- Uppmana uppfödare och hundägare att lysa äldre hundar. Särskilt viktigt är att lysa äldre hundar som har kända anlagsbärare i sin härstamning.
- Ta bort krav på ögonlysta föräldradjur för annonsering på klubbens hemsida samt valpförmedling av klubben. Ögonsjukdomar är inte speciellt vanliga hos vår ras, och utgör därför inget problem i rasen. I dagsläget är det viktigare att fokusera på den genetiska variationen. Man kan dessutom annonsera valpkullar på SKK:s hemsida utan att föräldradjuren är ögonlysta. Även om vi tar bort kraven på ögonlysning för valpannonsering och valpförmedling, rekommenderar ändå Avelsrådet att man ögonlyser sina hundar före parning.

Mål:

Att endast använda friska individer i avel. Vilket innebär att individ som konstateras vara behäftad med ärftlig katarakt eller annan ögonsjukdom inte ska användas i avel.

Patellaluxuation

Knäundersökning (d.v.s. palpation av knäled för att upptäcka Patella luxation) är något som uppfödarna i Sverige tycker är viktigt. I Finland ingår detta i deras avelsprogram.

- Uppfödarna anser att vi bör knäledsundersöka hundarna.
- Krav på knäundersökning av föräldradjur vid valpförmedling.
- Resultaten skickas till avelsansvariga i klubben.
- Publicera undersökningsresultat i klubbtidningen.
- Utvärderas en gång/år.

Patellaundersökta hundar födda åren 2006-2013

År	Antal	UA	1 Medialt	1 Lateralt	2 Medialt	2 Lateralt	3 Medialt	3 Lateralt
2006	25	24	1					
2007	29	23	3	2	1			
2008	29	20	5	3	1			
2009	20	17	2	1				
2010	19	19						
2011	24	21		1	2			
2012	13	9	3	1				
2013	1	0	1					
S:a	160	133	15	8	4			

Den första patellaundersökningen i rasen registrerades 2004

Av hundar födda åren 2006-2012 har 16,9% av de undersökta hundarna någon form av patellaluxuation. Det vi också kan se om vi går in på SKK:s Avelsdata är att de Cotoner som är patellaundersökta dessa år, är de som har använts i avel, eller är tänkta för framtida avel.

Patellaundersökta hundar åren 2006-2013

År	Antal	UA	1 Medialt	1 Lateralt	2 Medialt	2 Lateralt	3 Medialt	3 Lateralt
2006	16	16						
2007	24	16	4	3		1		
2008	28	26		2				
2009	36	27	5	4				
2010	37	28	4	2	3			
2011	32	28	3	1				
2012	28	26	2					
2013	31	27	4					
S:a	232	194	22	12	3	1		

Av hundar undersökta åren 2006-2012 har 16,4% någon form av patellaluxuation.

Föräldradjurens diagnos vid parningstillfället

Föräldradjur		Kullar födda							
Kombinationer		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
patella, ua	patella, ua	1	6	7	6	14	22	16	21
patella, ua	patella, lateralt grad 1			2	3	1	1	1	
patella, ua	patella, lateralt grad 2			1					
patella, ua	patella, medialt grad 1				1	3	2	3	3
okänt	patella, ua	13	17	7	17	17	7	6	9
okänt	patella, lateralt grad 1							1	
okänt	patella, medialt grad 1	1	2	1	1	1			
okänt	okänt	47	38	29	14	6	6	3	3

Mål:

Att antalet individer med patellaluxation ej ökar.

Strategi till 2018:

- Fortsätta patellaundersöka avelsdjur före parning efter det att hundarna fyllt 1 år.
- Uppmana uppfödare att patellaundersöka avkommor där någon av föräldrarna har patella.
- Alla avelsdjur ska undersökas med avseende på patellaluxation innan avelsdebut.
- Att uppmuntra till att patellaundersöka sin hund (även hundar som inte går i avel).
- Att hundar behäftade med patellaluxation ska endast paras med "fri" hund. Hundar som har kliniska besvär ska aldrig användas i avel.
- Att aldrig para en okänd status med hund med patellaluxation.

- Analysera antalet avelsdjur med avseende på hur stor den sammanlagda patellagraden är under de kommande fem åren 2013-2018.
- Ta bort krav på patellaundersökning av föräldradjur för annonsering på klubbens hemsida samt valpförmedling av klubben. Av de hundar som är patellaundersökta åren 2009-2012 har endast 3 stycken grad 2 Medialt. De andra hundarna med diagnos har grad 1 Medialt och Lateralt. Man använder djur i avel med Patella grad 1, så i dagsläget känns det inte försvarbart att förhindra annonsering på klubbens hemsida. I dagsläget är det viktigare att fokusera på den genetiska variationen. Även om vi tar bort kraven på patellaundersökning för valpannonsering och valpförmedling, rekommenderar ändå Avelsrådet att man patellaundersöker sina hundar före parning.

Enligt förra utvärderingen av RAS framkom

- att förlossningsproblematiken var hög
- att det fanns 12 stycken med Legg Perthes
- att 10-12 stycken hade hjärtproblematik

Förlossningsproblematik

I den senaste enkätundersökningen 2012 ser vi inte ovanstående sjukdomar som något större problem i rasen. Enligt försäkringsstatistiken har 6 tikar förlossningsproblem, och 6 tikar har det enligt enkätsvaren, om det är samma tikar vet vi inget om. Vi vet inte hur många som hade förlossningsproblem enligt föregående undersökning, därför kan vi inte heller veta om vi har en ökning eller minskning av problemen. En av anledningarna till förlossningsproblematik är att man använder för unga tikar, men av statistiken från SKK:s avelsdata, är endast 1-3 tikar under 2 år när de får sin första kull under åren 2009-2012. En annan anledning kan vara att rasen blir mindre i storlek. Enligt vår uppfattning har rasen inte blivit mindre under de senaste åren. Utifrån de hundar man ser på utställning idag, är det nog snarare så att rasen har blivit något större, men dock inom rasstandarden tillåtna höjder. Det skulle alltså innebära att förlossningsproblematik p.g.a. av för små hundar inte stämmer in på vår ras. Då förlossningsproblematiken inte är något stort problem i vår ras, bör vi vara uppmärksamma även i framtiden på att problem finns, men vi anser inte att några åtgärder bör vidtagas i dagsläget. Rasens storlekstutveckling över tiden kan man få en uppfattning om, av utställningskritikerna.

Legg Perthes och hjärtproblematik

Enligt försäkringsstatistiken har 2 Legg Perthes, en är opererad och en är avlivad. Enligt enkätsvaren har 6 st någon form av hjärtproblem. Av de svar vi har tagit del av ser vi därför en minskning av Legg Perthes och hjärtproblem, som föregående RAS rekommenderade att vi skulle hålla koll på. Då den information vi har om dessa sjukdomar, är bristfällig, rekommenderar vi att Avelskommittén beaktar dem även i framtiden, och informerar om dessa sjukdomar på hemsida och i klubbtidningen.

Diskbråck

Enligt enkätundersökningen har 5 hundar diskbråck, och enligt försäkringsstatistiken har 3 cotoner blivit avlivade p.g.a. av diskbråck, och 12 stycken har fått ersättning för diskbråck. Denna sjukdom är genetisk i vissa fall, och kan därför vara bra att hålla koll på i kommande utvärderingar.

Bettfel

I enkäten har 14 st angett att deras hundar har någon form av bett fel, detta är också genetiskt betingat, så avelskommittén bör uppmärksamma detta i kommande undersökningar. Utställningskritikerna bör användas för att kolla upp statusen på rasens bett. Information om hundens bett och dess ärftliga egenskaper bör avelskommittén informera om på hemsida och i klubbtidning.

Mentalitet

En Coton de Tuléar måste fungera som sällskapshund. Med detta läggs stor vikt vid mentaliteten. En Coton de Tuléar som visar bestående rädsla, aggressivitet eller ängslan gentemot människor ska inte användas i avel.

I enkäten 2012 framkom det att av de 121 svaren fanns det 37 stycken, 30,6 %, som upplevde problem med hundens beteende vad gäller skällighet, hundilska och skotträdsla.

Mål 2018:

Att minst 30 hundar ska ha genomgått BPH. Därmed har klubben ett underlag för att kunna göra en utvärdering av rasens mentala status.

Strategi till 2018:

- Uppmana/rekommendera uppfödare och valpköpare att göra BPH på sina Cotoner.
- Då ännu få hundar genomgått BPH, kan vi ta utställningskritikerna till hjälp för att dokumentera mentaliteten genom att gå igenom utställningskritiker 3-5 år med hänsyn till hundarnas uppförande på utställningar.

Exteriör

2000-02-04 publicerades den senaste FCI-standard för Coton de Tuléar, den översattes till svenska 2001-03-05. Det är en detaljerad beskrivning av rasen. Här, i vår beskrivning, tas endast de mest övergripande rastypiska egenskaperna upp.

Helhetsintrycket ska vara en liten sällskapshund med lång, vit päls av bomullsaktig kvalitet. Ögonen är runda och mörka med ett livligt och intelligent uttryck. Storlek/vikt: Hanhund 26-28 cm mankhöjd, tik 23-25 cm. +2 till - 1 cm är tillåtet. Vikten på hanhund 4 till 6 kg och på tik 3,5 till 5 kg. Rasen är glad, livlig och mycket sällskaplig framför allt mot sina flockmedlemmar. Den har lätt för att anpassa sig till olika sorters livsstilar. Coton de Tuléars temperament är ett av rasens huvudsakliga kännetecken. Det andra kännetecknet är pälsen som rasen fått sitt namn efter.

Pälsstrukturen ska vara mycket mjuk, elastisk och bomullsaktig. Den får aldrig vara sträv eller hård. Pälsen skall vara tät, riklig och får vara lätt vågig. Grundfärgen skall vara vit, men några spår av ljusgrå färg (blandning av vit och svart päls) eller rödskimmel (blandning av vit och röd päls) är tillåtet på öronen. Likaså kan spår av dessa färger tolereras på andra ställen på kroppen under förutsättning, att de inte förändrar helhetsintrycket av att pälsen är vit. Andra spår av färg är dock inte önskvärda. Ögonen ska vara tämligen runda, mörka, sitta brett isär och ha ett livligt uttryck. Ögonkanter skall ha samma färg som nostryffeln d.v.s. svarta eller mörkbruna. Det är tillåtet med tre olika bett. Tänderna skall sitta väl i linje med varandra i sax-tång, eller omvänt saxbett, utan att framtänderna förlorar kontakt med varandra.

Rygglinjen skall vara endast lätt konvex. Korset skall vara sluttande, kort och muskulöst. Svansen skall vara lågt ansatt som en fortsättning på ryggraden. I vila: hängande under hasleden med uppåtböjd spets. I rörelse: glatt buren, böjd in över ryggen spetsen riktad mot nacken, ryggen eller länden. Hos välpälsade individer, kan svansspetsen ligga an mot ryggen eller länden. Rörelserna skall vara fria och lätta utan att vara särskilt vägvinnande. Under rörelse skall rygglinjen vara stadig. Rörelserna skall inte vara vaggande. Rasen har funnits i Sverige drygt 20 år och det gemensamma avelsarbetet är fortfarande under uppbyggnad.

Hund i avel bör vara officiellt kvalitetsbedömd minst en gång efter 24 månaders ålder. Vid kvalitetsbedömning blir ägaren uppmärksam på om hunden överensstämmer eller inte med rasstandard beträffande exteriör och mentalitet.

Vi bör värna om avelsdjur med vänligt och glatt temperament, utan inslag av stress eller nervositet samt en god hälsa som möjliggör ett långt liv.

Sammanfattande strategi för friska, sunda och rastypiska hundar med bevarade av genetisk mångfald

- Att öka antalet hundar som ögonlyses.
- Informera och påverka så att antalet undersökningar avseende Patella Luxation ökar. Årlig uppföljning.
- Arbeta för att bevara den totala inavelsgraden till rekommenderade maximalt 2,5 % beräknat på 5 generationer. Årlig uppföljning.
- Begränsa användandet av enskild hane. Öka antalet hundar som används i avel.
- Gå igenom utställningskritiker angående hundars storlek, bett- och rörelsemönster i 3-5 år.

Framtiden, klubbens mål och avelsstrategi

Idag anses rasen Coton de Tuléar som en frisk ras. Vårt mål bör därför vara att bevara detta. Klubben måste verka för att fler medlemmar/Cotonägare svarar på utskickade enkäter, så att vi även i framtiden får en uppfattning om rasens mentala och fysiska hälsa.

Avelsrekommendationer/strategier

Vi bör arbeta för att bredda populationen och avla på flera individer. Då det föds färre och färre Cotoner varje år, minskar vår population och bredd på genetisk variation. Även om vi kan importera hundar för att bredda den genetiska variationen, bör vi även i Sverige ta ansvar för att hålla en bred population med många individer i avel.

Vi bör även avla på hundar med bra mentalitet för att behålla vår glada, sällskapliga och samarbetsvilliga ras. För att uppnå detta mål bör klubben arbeta för att fler hundar genomför BPH.

Hund i avel bör vara officiellt kvalitetsbedömd minst en gång efter 24 månaders ålder. Vid kvalitetsbedömning blir ägaren uppmärksam på om hunden överensstämmer eller inte med rasstandardens beträffande exteriör och mentalitet.

Avelsmål

Coton De Tuléars Clubs avelsmål är att verka för en frisk och sund Coton De Tuléar med en god mentalitet och exteriör. Detta kan endast ske genom att bara använda friska, sunda och rastypiska hundar i avel. Vi bör värna om avelsdjur med vänligt och glatt temperament, utan inslag av stress eller nervositet samt en god hälsa som möjliggör ett långt liv.

Klubbens mål kan sammanfattas i fyra ord, vi ska bedriva avel för att bevara rasen Coton De Tuléar: Frisk, Funktionell, Rastypisk och Vacker!

Avelskommittén och styrelsen Coton De Tuléar Club

Resultat av Enkät 2012

Hundägarna har uppgett att alla hundar mår mycket bra eller bra.

Hud

11 uppger att hunden någon gång haft problem med huden (klåda eller allergi)

Ögon

72 har ögonlyst sin hund

46 har inte ögonlyst

3 har avstått från att svara

1 Katarakt ÖP (vid 7½ års ålder) ingen behandling.

1 Katarakt ÖP - tidigare u.a, senaste katarakt, partiell punk förmåga lindring, ej ärftligt.

7 har uppgett att hunden har ögonproblem, 6 diagnostiserade av veterinär.

Skrivna svar:

Rinnande ögon - Starr pga ålder, uppkom vid 15 års ålder - Gråstarr - Ingen sugreflex i

tårkanalen - Besvär med rinnande ögon - Ögoninflammation - Rinnande ögon - Grön starr

Tänder

97 hundar har saxbett - 2 har överbett - 9 har underbett - 1 har tångbett - 3 annan typ

12 har uppgett att det finns tandproblem

7 tandsten - 2 tandlossning - 3 mycket plack -1 tättsittande (undertänderna) -1 mjölkänder som ej lossnade

16 uppger avsaknad av tänder

Hjärta

6 har hjärtsjukdom enligt följande

Skrivna svar:

PDA – sedan födsel, PDA – operation - Blåsljud, uppkom vid 12 års ålder, inga direkta problem

- Blåsljud, upptäcktes vid 5 års ålder, ingen behandling - Blåsljud – ingen behandling

- Förstorat hjärta, åldersrelaterat upptäcktes vid 10 års ålder.

Hormonrubbing

1 har hypothyreos

2 har Cursings sjukdom hund

Gynekologi

4 har behandlats för Pyometra (livmoderinflammation), 3 i högre ålder, 1 ung tik

3 i samband med löp och 1 i samband med valpning

23 tikar har fått valpar

10 har haft besvär med skendräktighet

Valpningskomplikationer

4 tikar har blivit förlösta med kejsarsnitt

1 tik har haft besvär med blödningar i samband med valpning

Testikel och prostata

4 hundar saknar helt testiklar

1 hund har 1 testikel

1 hund har prostataproblem

Njurar och urinvägar

5 hundar har haft cystit (urinvägsinfektion)

Rörelseapparaten

11 hundar har haft problem med leder eller ben, av dessa uppger 9 st att det rör sig om hálta.

6 hundar har patellaluxation (diagnos stálld av veterinär i samtliga fall)

1 hund är opererad för patellaluxation

5 hundar har diagnos diskbråck

Skrivna svar:

Legg Parthes, diagnos stálld av veterinär, upptäcktes vid 7 månader. Behandling – operation.

Resultat – Medelbra.

Legg Parthes, Diagnos stálld av veterinär, upptäcktes vid 8 månaders ålder. Ingen behandling, Avlivad.

Diskbråck, eventuellt inflammation i ischiasnerven, diagnos stálld av veterinär, debutålder 6 år, behandling, medicinering, resultat, medelbra.

Patellaluxation, märktes vid 4-5 mån ålder. Ingen behandling.

Artros, knän och höfter, diagnos stálld av veterinär, debut 5 år, behandling - medicinsk. Resultat – bra.

Oklara ledproblem, autoimmuna, debutålder – 5 år. Behandling – Cortison, Rimadyl. Resultat av behandling – Bra. Korsbandsruptur, diagnos stálld av veterinär, upptäcktes vid 9 års ålder.

Behandling – sjukgymnastik + antiinflammatorisk beh. Resultat av behandling – Bra.

Veterinär kan ej ställa diagnos, hunden vill hoppa på tre ben ibland, drar upp ena bakbenet, började vid 2-3 års ålder, har fått antiinflammatorisk- och smärtstillande behandling.

Fallskada, knäoperation. Har böjd rygg (krummande) sladdar ibland med bakbenen, får inte längre gå själv i trappor. Ledgångsreumatism, upptäcktes vid 3 års ålder.

Skelett felfritt, misstänker problem med sena som blivit uttöjd, men som förhoppningsvis går att rätta till. Märktes vid 6 mån, sedan vid 3 olika tillfällen efter det. Ingen behandling, undersökt av ortoped, nu sträng vila samt tramadol.

Hálta, upptäcktes vid 6 månader – behandling – sjukgymnastik – resultat – medelbra.

Mage/Tarm

16 hundar har varit drabbade av analsäcksproblematik

6 hundar har haft återkommande diarréer

6 hundar har haft återkommande kräkningar

2 har haft pankreatit och avsaknad av pankreon, (bukspottkörtelsjukdom)

1 hund har haft leversjukdom

Beteende

37 hundägare uppger att de upplever något i hundens beteende som problematiskt, trots detta är det bara en som uppger att inte vara nöjd med sitt val av ras samt att den inte kan tänka sig att skaffa en hund av samma ras igen.

7 hundägare uppger att hunden inte uppför sig som förväntat

16 Skällighet - 7 Hundilska - 6 Skotträdsla - 4 Skygghet - 2 lättstressad - 1 folkilsken - 1 osäker

Sammanfattning av Enkät 2012

För att kunna göra en statistiskt korrekt bedömning av Coton de Tuléars hälsostatus är underlaget för litet. Frågeformuläret har omfattat många frågor med fördjupande följdfrågor. Det har dock visat sig att många av frågorna verkar ha varit svåra att svara på, detta visar sig genom att en del svar inte blivit ifyllda. Genom att inte skicka enkäten till alla som har eller har haft en Coton utan endast till de som är medlemmar i klubben har vi inte kommit i kontakt med många av dem som har äldre Cotoner eller där hunden inte är i livet längre. Det ter sig som att övervägande delen av de som svarat är uppfödare. Frågorna borde ha varit mer utformade så man fått med alla hundar som används eller har använts i avel. Många har svarat på frågan om ögonlysning vilket gett en bra fingervisning om i vilken omfattning vi ögonlyser våra hundar. Enkäten har varit helt anonym. Enkäten kommer att redovisas i sin helhet i klubbtidningen. Vi har en hel del svar på linjärfrågor som också kommer att redovisas i klubbtidningen.

Försäkringsstatistik från Sveland och If åren 2008-2010

Livskador			Veterinärvårdsskador	
Hud Atopi	1		Hud Hudtumör Klåda Atopi Bitsår, hud underhud Bitsår, hud underhud Mastocytom Juvertumör	4 5 3 3 4 5 13
			Ögon, öron Prolaberad tårkörtel, "cherry eye" Akut extern otit	6 4
Tänder, mun, svalg Tumörer i munhåla/svalg/tandkött	1		Tänder, mun, svalg Akut och/eller kronisk tonsillit	9
			Hormonrubbing Cushings syndrom Hypotyreos	5 2
			Gynekologi Pyometra Förlossningskomplika tion / dystoki	8 6
			Prostatabesvär Prostatahypertrofi / prostatahyperplasi	3
Njurar urinvägar Uremi u fastställd orsak	1		Njurar urinvägar Akut cystit	2

				Bilaga 2:2
Rörelseapparaten Diskbråck Immunmedierade tillstånd, ryggmärg	 1 1		Rörelseapparaten Ryggbesvär UNS Traumatisk korsbandsskada Hälta UNS Diskbråck Fraktur i tarsalben Hälta UNS Sym på sjukdom från bogled Klobrott / Klokapselbrott	 4 4 5 12 5 5 3 2
Mage, tarm Inguinalbråck ej medfött Symtom på förstoppning Perikard-peritoneal bråck Tumör i analsäck	 1 1 1 1		Mage, tarm Kräkning och diarré Akut analsäcksinflammation Kronisk analsäcksinflammation Perinealbråck Akut gastroenterit Akut kolit/tyflit	 6 11 6 10 2 2
Hjärta, lungor Endokardos Nedre luftvägar Hydrothorax	 1 1 1			
Övrigt Död Trafikskada Förgiftning, hela djuret Leukocytos	 1 1 1 1		Övrigt Kramptillstånd, okänd orsak Utan symtom på sjukdom (frisk) Utan diagnos	 6 3 4